

Modern ljudteknik har förändrat den klassiska musiken

Nyhet: 2008-11-18

Idag när ljudtekniken nått oanade höjder med mp3, datorer och trådlösa överföringar, känns den tid avlägsen då hårda skivor som bara rymde fyra minuters musik tillverkades av sekret från en indisk lus. Toivo Burlin berättar i sin avhandling hur tekniken har påverkat och förändrat den klassiska musiken i Sverige under 1900-talet.

Inspelningarna krävde både utrustning, skarpa ögon, bra öron och nerver av stål

Förr skapades inspelningar med symfoniorkestrar på direktgraverade skivor eller i slingrande ”bandsallader”, gjort med hjälp av en eller två mikrofoner, som placerades runt en påse med broccoli som ljuddämpare. Idag görs ofta avancerade studioproduktioner på ett enkelt sätt via datorn i vardagsrummet. Men för inte så länge sedan var musikinspelningar i vissa avseenden ett mycket komplicerat och resurskrävande hantverk. Det experimenterades med olika mikrofonplaceringar och effekter, och den manuella redigeringen av inspelningarna krävde både utrustning, skarpa ögon, bra öron och nerver av stål.

Ett fåtal – men passionerade och kunniga – ljudspecialister spelade in den klassiska musiken i Sverige. Det skedde i svala radiostudior, i kyrkor, konserthus, i ljudlaboratorier med otympliga datorer och med inspelningsbussar, som färdades på de svenska landsvägarna mellan orkestrar och inspelningslokaler.

Vad som skyndade på utvecklingen av den inspelade klassiska musiken var LP-skivan och den moderna bandspelaren, som uppfanns av tyska ingenjörer under andra världskriget. Bandspelaren gjorde att man kunde experimentera och laborera med den inspelade musiken, t.ex. med klipp i banden, precis som i film. Den inspelade musiken behövde inte låta som vid inspelningstillfället utan var en helt egen ljudvärld, som producenten och teknikern kunde leka och laborera med, kliva in och ut ur hur många gånger som helst, innan den slutligen nådde lyssnarens öron från grammfonen eller radion.

Toivo Burlin har själv erfarenheter av musicerande inom olika genrer och av musikinspelningar, bl.a. från EMS och Sveriges Radio. Utifrån både humanistiska och tekniska perspektiv har han skrivit denna avhandling i musikvetenskap.

Avhandlingens titel: Det imaginära rummet.

Inspelningspraxis och produktion av konstmusikfonogram i Sverige 1925–1983.

Disputationen äger rum fredagen den 5 december 2008 kl. 13.00

Plats: Vasa B, Vera Sandbergs Allé 8

Opponent: Professor Gunnar Ternhag, Falun

Avhandlingen kan beställas från Institutionen för kultur, estetik och medier,

katarina.moro@kultur.gu.se

För ytterligare information kontakta Toivo Burlin, mobiltel. 0730-45 79 02, e-post:

toivo.burlin@musicology.gu.se

AV: [Barbro Ryder Liljegren](#)

031-786 48 65

[Artikeln har inga kommentarer, kommentera artikeln.](#)

Denna text är utskriven från följande webbsida:

<http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/nyheterdetalj//modern-ljudteknik-har-forandrat-den-klassiska-musiken.cid847044>

Utskriftsdatum: 2010-10-28